

I. megoldás. Szorozzuk meg 2-vel az egyenlőtlenséget és rendezzük a bal oldalra:

$$n + 2 \sum_{1 \leq i < j \leq n} \cos(x_j - x_i) \geq 0.$$

Felhasználva a $\cos^2 a + \sin^2 a = 1$ és $\cos(a - b) = \cos a \cos b + \sin a \sin b$ azonosságokat, ez ekvivalens a következő állítással:

$$\sum_{i=1}^n (\cos^2 x_i + \sin^2 x_i) + 2 \sum_{1 \leq i < j \leq n} (\cos x_j \cos x_i + \sin x_j \sin x_i) \geq 0,$$

azaz

$$\left(\sum_{i=1}^n \cos x_i \right)^2 + \left(\sum_{i=1}^n \sin x_i \right)^2 \geq 0.$$

Ez az állítás pedig nyilvánvalóan igaz.

II. megoldás. A bizonyításhoz komplex számokat és a komplex exponenciális függvény tulajdonságait használjuk fel. Hogy ne használjuk két különböző célra az i betűt, a bizonyítandó állítást

$$n + 2 \sum_{1 \leq j < k \leq n} \cos(x_k - x_j) \geq 0$$

alakra írjuk át, i -vel pedig a képzetes egységet jelöljük.

Ismeretes, hogy $e^{ia} = \cos a + i \sin a$. Ezt figyelembe véve

$$\begin{aligned} 0 &\leq \left| \sum_{j=1}^n e^{ix_j} \right|^2 = \left(\sum_{j=1}^n e^{ix_j} \right) \overline{\left(\sum_{k=1}^n e^{ix_k} \right)} = \left(\sum_{j=1}^n e^{ix_j} \right) \left(\sum_{k=1}^n e^{-ix_k} \right) = \sum_{j=1}^n \sum_{k=1}^n e^{i(x_j - x_k)} = \\ &= \sum_{j=1}^n e^{i(x_j - x_j)} + 2 \sum_{1 \leq j < k \leq n} \left(e^{i(x_j - x_k)} + e^{i(x_k - x_j)} \right) = n + 2 \sum_{1 \leq j < k \leq n} \cos(x_k - x_j). \end{aligned}$$

Pap Gyula (Debrecen, Fazekas M. Gimn., II. o.t.)